

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mecurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiană”, „Ciarovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hafeșana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângarciu), „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Lucașfântul”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Forumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilova-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercășana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăna”, „Tibleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Probleme economice.

Pe lângă băncile noastre, sau în locul unora din ele, ar putea prospera și alte întreprinderi românești, cari nu reclamă un capital de tot mare și cu toate acestea ar aduce un venit frumos. Intre altele să luăm p. e. morile. Acestea ar fi de mare însemnătate în ținuturile unde 2—3 comune gravitează spre un anumit centru. Ne vom încerca a dovedi prin date pozitive rentabilitatea unei mori, așa că cei competenți pe baza acestor date vor putea foarte ușor concluda: se rentează în cutare comună zidirea unei mori sau ba? Să luăm mai întâi preliminarul unei mori cu 2 petri și 2 valțuri.

Preliminar.

Mașinării pentru moară*)	K 18,000—
Unelte pentru moară	„ 1000—
Adjustări diferite	„ 2000—
Zidirea (lungime 17 m., lățime 12.5 m.)	„ 11,000—
	K 32,000—

Motor sistem Diesel cu 40 puteri	K 19,700—
Diferite unelte la motor	„ 1200—
Adjustări diferite	„ 1000—
O roată	„ 400— K 22,300—
	K 54,300—

Prețul localului	„ 1000—
Capital mobil circa	„ 4700—

La olaltă K 60 000—

Așadară am avea trebuință de un capital cam identic cu capitalul multor institute financiare mai mici românești și am face industrie românească. O astfel de moară e capabilă să macine în decurs de 16 ore pe zi 60 q (măși metrice). Dar în general să luăm numai 40 q.

Consumă după fiecare putere de cal și pe fiecare oră 210—260 grame ulei brut. Prețul unui chilogram de

* Datele referitoare la mașinării mi-le-a pus la dispoziție colegul Iosif Onciu, contabil în Budapesta, care a făcut prin aceasta un bun serviciu cauzei de care ne ocupăm.

ulei brut face circa 6 coroane, plus 2 coroane spese de transport. Așadară materialul de încălzit pe un ceas și la o putere face maximalul de 0.260×8 egal cu 2.08 fileri, iar pe un an socotind 300 zile de lucru și pe zi numai 12 ore: avem următoarele

puteri ore zile spese

$$40 \times 12 \times 300 \times 2.08 = 2995.20.$$

În general luăm rotund Cor. 3000— ca spese pentru încălzit respective pentru mănăatul morii.

Rentabilitatea.

Regia anuală:

Materialul de încălzit	K 3000—
1 Director (salar)	„ 3000—
1 Morar	„ 1440—
1 Lăcătar	„ 1200—
2 Calfe	„ 1920—
Ulei pentru uns	„ 360—

La olaltă K 10,920—

La aceasta adaus 6% dela capitalul societar de K 60,000

3600—

Amortizări:

2% din zidire după K 11,000	K 220—
5% din mașinării după K 43,500	„ 2165—

La olaltă K 16,905—

Regia anuală ar fi așadară rotund circa K 17,000—

Se naște întrebarea cât ar trebui să măcinăm la an ca din vama luată să încasăm regia anuală de K 17,000? Să vedem mai întâi cât face regia zilnică?

$17,000 : 300 = 56.67$ adică ar trebui să câștigăm la zi 56 coroane 67 fileri, în sumă rotundă K 57—. Prețul grăului e în general 18 coroane, așadară $57 : 18 = 3.16$ q. adică 316 chilograme de grâu ar trebui să luăm vamă pentru a putea încasa regia zilnică de K 57— pentru că: dacă lucrăm cu 10% atunci ar trebui zi de zi să măcinăm 31.6 q. (măși metrice) sau făcând proba:

vama pe o zi preț. grăului z. de lucru.

$$3.16 \times 18 \times 300 = 17,000 \text{ adică regia anuală.}$$

Lucrul de căpetenie e se știm că oare comuna eventual comunele în cari se înființează o atare moară macină zi de zi 32 măși metrice? Lucrul acesta încă l-am putea ști aproximativ și anume ne-am informa cât macină anual o comună sau cât macină 10 ori 20

locuitori mijlocii adevărat cu familie mijlocie, am afla calculul mediu pentru o familie și îl înmulțim cu numărul caselor căpătând astfel măcinașul comunei.

În exemplul nostru măcinașul comunei ar trebui să fie de 9600 măși metrice, iar noi ar trebui să luăm o vamă de 960 măși metrice.

Cacova (Banat).

Simeon Popescu.

Instituțiile agricole de stat ale Ungariei.

Instituțiile agricole din Ungaria sunt, cu neînsemnate excepții, instituții de stat. Ele se grupează în următoarele 8 categorii:

I. Instituțiile pentru studiarea referințelor meteorologice, geologice și pentru ameliorarea solului și cele de experimentare cari stau în serviciul științei pentru promovarea diferiților rami ai agriculturii.

1. *Institutul ung. reg. regnicolar de meteorologie și pentru magnetismul pământului din Budapesta* (II, Fő-utca 6.) se ocupă cu descoperirea referințelor climatice ale țării; „raportul asupra umblării timpului”, redactat zilnic, arată pe hartă umblarea timpului ce se poate aștepta în următoarele 24 de ore; acest raport se trimite institutelor, ziarelor și abonenților; umblarea timpului ce se așteaptă se comunică la 300 oficii telegrafice, cari o notează pe table de părete. Celor interesați le dă explicații despre fenomene și prognostice naturale.

Observatoriul din Ó. Gyalla al institutului este în comitatul Comarom (Stația căii ferate Érsekújvár). Cei interesați au să se adreseze sau nemijlocit la conducătorul observatorului sau la direcțiunea institutului.

2. *Institutul ung. reg. de geologie din Budapesta* (VII. Strada Stefania 14) scrutază referințele pământului țării; secția agrogeologică studiază referințele straturilor solului; servește cu opinii de specialitate; dă samă despre rezultatele activității sale în „Raportul anual”.

Muzeul institutului se poate vizita gratuit Joia și Duminica dela orele 10—1 înainte de amiază; Marța, Mercuria și Sâmbăta cu taxă de K 1. Lunea și Vinerea muzeul este încuiat.

3. *Institutul de chimie ung. reg. regnicolar și stațiunea de experimentare chimică centrală din Budapesta* (II. Str. Oszlop 26), cum și stațiunile ung. reg. de experimentări chimice din Debrecin, Cașovia, Keszthely, Cluj, Magyaróvár, Pojon și Fiume, cari fac examinări de control ce cad în sfera producției agricole și a industriei agricole pentru taxe stabilite oficios pe sama acestor stațiuni; mai departe, cu excepția stațiilor din Fiume, Cluj și Pojon, contribuie la promovarea agriculturii prin concluziuni în chestia examinărilor și experimentărilor ce cad în sfera chimiei. Stațiunile sunt oficii de specialitate: pentru gătirea și aducerea în circulație a vinurilor artificiale, precum și în privința executării legilor referitoare la oprirea falsificării produselor agricole și altor articole.

Localitățile și colecțiunile institutului din Budapesta se pot vizita oricând gratuit cu concesiunea directorului în timpul orelor de oficiu.

4. *Oficiile ung. reg. districtuale de ingineri de cultură în: Arad, Besztercebánya, Brașov, Budapesta, (VIII. Sándor-tér 3.), Dobrișin, Cașovia, Cluj Comarom, Mișcolț, Aiud, Oradea mare Sibiu, Pécs, Pojon, Sátoraljajhely, Székesfehérvár, Szombathely, și Timișoara.*

Acestea sprijinesc pe agricultori intru îndeplinirea lucrărilor pentru ameliorarea solului (drenaj udare,

scurgerea apelor, regularea pâraielor, înființarea topitoarelor de cânepă ș. a.) și inițiază și alte lucrări de importanță din punctul de vedere al binelui public. Spre acest sfârșit dau sfaturi asupra modului cum se face ameliorarea solului, pregătesc planul lucrărilor de executat, proiectul de buget și stabilesc modalitățile de plată.

Intervenția oficiilor inginerilor de cultură trebuie cerută dela ministerul de agricultură printr'o petiție provăzută cu timbru de o coroană. Personalul oficiilor de ingineri de cultură însărcinat anume cu aceste lucrări, stă gratuit la dispoziția publicului, și numai inginerului angajat cu diurn, sau auditorilor dela poli-tehnic ori maestrilor idraulici trebuie să li-se plătească competențele.

În ocazia eșirii la fața locului cei interesați trebuie să pună gratuit la dispoziția acestui personal zilerii trebuincioși cărăușia ș. a.

5. *Școala ung. reg. pentru maestri idraulici din Cașovia.* Scopul acestei școli este să crească indivizi de condiție mai inferioară, pentru oficiile ung. reg. de ingineri idraulici și de ingineri de cultură, pentru societățile idraulice, nu mai puțin pe seama privaților pentru scopurile de ameliorare a pământului, pentru construcțiunile idraulice, pentru lucrări de scutire în contra exundărilor și pentru poliția fluvială.

Indivizii pe cari ar dori să-i trimită în această școală societățile idraulice și privații se primesc prin minister la rugarea respectivelor societăți sau privați; cei ce însă se anunță voluntar pentru serviciul de maestri idraulici se vor primi pe calea direcțiunii ung. regnicolare pentru construcțiunile idraulice în urma unei petiții, provăzută cu timbru de 1 coroană, înaintată la numita direcțiune. Condițiile primirii sunt: cel puțin 18 ani impliniți ai etății și vârstă până la 30 de ani; trup sănătos și puternic, viață morală neexceptionabilă, cel puțin absolvirea cu succes bun a două clase ale unei școli medii, sau rang de suboficer militar. Suboficerii aparținători trupelor tehnice sunt preferiți. Elevii cari se prezintă voluntar beneficiază în cursul instrucției de locuință, proviziune și toate cele trebuincioase în caz de boală. Elevii cari stau în serviciul societăților idraulice și a privaților plătesc pentru locuință, proviziune și pentru cele trebuincioase în caz de boală K 60 pe lună. Cursul ține 3 ani. Instrucția începe în 1 Decembrie și se încheie în Martie. Primirea se face de regulă primăvara și cei primiți își fac serviciul de probă până la începutul cursului la vreunul din oficiile pentru care se pregătesc.

6. *Secția de inginerie pentru igiena publică a direcțiunii ung. reg. pentru construcțiunile idraulice în Budapesta* (V. Str. Gorove 3). Își dă părerea și pregătește proiecte provăzute cu buget aproximativ în chestiunile de conducerea apei, de canalizare și de sfredelirea fântânilor arteziene în orașe și sate, cum și în chestiunile înființării scaldătorilor și abatorilor. Intervenția acestui oficiu se cere dela ministerul de agricultură.

Eșirea la fața locului a personalului din secția de inginerie pentru igiena publică cum și a personalului institutului geologic în chestii de canalizări și de sfredelire a fântânilor arteziene, când aceasta se face în interesul public, — este gratuită; dacă această eșire la fața locului este în interesul privaților, aceștia trebuie să supoarte diurnul și cheltuelile de drum ale personalului respectiv.

7. *Stațiunile ung. reg. pentru examinarea semințelor în Budapesta*: (II. Str. Kis-Rokos 15.). *Cașovia, Keszthely și Cluj* execută examinarea de control a di-

feritelor semințe cu privire la identitate, curățenie și la semințele de trifoiu cu privire la conținutul de iniță; fânul și alte nutrețuri le analizează din punct de vedere botanic, constată buruienile și semințele de burueni și publică îndrumările ce sunt de observat pentru apărare contra lor. Ține locul de expert cu privire la executarea legii referitoare la oprirea falsificării produselor agricole. Pentru examinările îndeplinite de stațiune se plătesc taxele stabilite într'un tarif anume; examinările făcute pentru agricultori sunt gratuite.

Colectiunile institutelor se pot vedea gratuit în timpul orelor de oficiu.

8. *Stațiunea de experimentare ung. reg. de regenerare a plantelor din Magyaróvár* (cum și expoziția acesteia din Arad) fac, cu concursul agricultorilor, experimentări în direcție practică cu privire la speciile mai corespunzătoare ale plantelor de cultură și a schimbărilor acestora, pentru probarea și răspândirea mijloacelor de îngrășare a pământului și a modului de procedare în acest scop.

Rezultatele experimentărilor stațiunea le adună, le prelucră și le publică.

9. *Stațiunea ung. reg. pentru fiziologia plantelor și cunoașterea boalelor acestora din Magyaróvár* se ocupă cu studiarea chestiunilor privitoare la viața plantelor și boalelor acestora și cu conducerea lucrărilor de apărare în contra boalelor plantelor.

10. *Stațiunea ung. reg. de experimentare a producției de tutun în Dobrițin* (Pallag) îndeplinește experimentările trebuincioase în interesul perfecționării culturii și manipulării tutunului, în interesul ameliorării calității acestuia, atât la Dobrițin cât și la filiala din Csaba, cum și cu concursul cultivatorilor de tutun.

11. *Stațiunea ung. reg. de experimentare pentru fiziologia animalelor și nutrirea a elora din Budapesta* (II. Str. Intézet 1) studiază nutrirea rațională a animalelor domestice, cu deosebită consideratăune la împrejurările din patrie.

12. *Stațiunea ung. reg. de experimentare a fiziologiei peștilor și pentru înlăturarea necurăteniei apelor din Budapesta* (VII. Str. Arena 29). Aduce servicii în direcție teoretică și practică în chestia pescăritului și a culturii peștilor și racilor. Se ocupă cu valorizarea și ameliorarea lacurilor de pești, cu constatarea cauzelor și măsurilor pustiirii peștilor provenitoare din cauza necurăteniei apelor, și cu curățirea de murdărie a apei din canalele întreprinderilor industriale și fabricelor cum și a canalelor din orașe. Intervenția în chestii de interes obștesc este gratuită, dincontră în chestii de interes privat se rebonică conform tarifei stabilite în acest scop.

13. *Stațiunea ung. reg. pentru experimentarea lăptelui din Magyaróvár*. Ea are drept problemă studiarea și purificarea lăptelui și a derivatelor lui (unt, caș); a da agricultorilor sfaturile și îndrumările trebuincioase în privința deciziunilor referitoare la examinarea lăptelui, a manipulării și folosirii lui; probarea mijloacelor trebuincioase în economia lăptăritului, colucrarea în interesul ridicării producției lăptelui în ocazia emulației lăptărilor; examinarea afacerilor economiilor de lăptărit și ale însoțirilor de lăptărit; darea opiniunii de specialitate în chestiile referitoare la producțiunea, manipularea și folosirea lăptelui, cum și dezvoltarea și răspândirea cunoștințelor în aceste chestiuni.

14. *Stațiunea ung. reg. de experimentare a spiritului din Cașovia*. Problema ei este executarea experimentărilor și examinărilor științifice și practice pentru re-

zolvirea problemelor în chestia spiritului; a da îndrumări pentru fabricanții de spirit și probarea mașinilor din industria spiritului; răspândirea cu vorba și în scris a cunoștințelor de specialitate din industria spiritului; aducerea de hotărâri cu ocazia examinărilor himice din cercul industriei spiritului; pronunțarea în ocazia examinărilor ce se fac în fabricile de spirit. Execută examinări himice pe lângă taxele tarifale.

Servește cu îndrumări și sfaturi corespunzătoare în scopul perfecționării întreprinderilor fabricanților de spirit.

15. *Stațiunea ung. reg. de insectologie a statului din Budapesta* (II. Str. Debrői 13) studiază insectele stricăcioase, probează mijloace de stărpire și proceduri contra lor, răspândește cunoștințele referitoare la aceste; în caz de stricăciuni mai mari pricinuite de insecte conduce lucrările de stărpire la fața locului.

La întrebări verbale și în scris dă gratuit răspuns și povețe.

16. *Institutul ung. reg. de bacterologie a statului în Budapesta* (VII Str. István) în legătură cu Academia veterinară studiază boalele lipicioase ce ocură la animalele de casă.

Execută examinările în această specialitate, face experimentări și dă deslușiri în chestii ce o privesc.

17. *Stațiunea reg. ung. de experimentare a mașinilor în Magyaróvár*: examinează mașinile și instrumentele agricole cu privire la folosul și valoarea lor.

Chemarea lor este mai departe se servească agricultorilor cu sfaturi și deslușiri în toate cauzele și chestiunile din sfera mașinilor agricole.

18. *Institutul regnic. ung. reg. pentru calificarea lănei în Budapesta* (V. Str. Klotild 22) execută examinarea de control a lănei spălate și nespălate în interesul culturii oilor și a valorizării lănei. Activitatea acestui institut se extinde în direcția culturii oilor și pentru promovarea valorizării lănei. Face la fața locului examinări gratuite pentru privați și-și dă părerea. Mijloacele spălări de probă din lâna nespălată, destinată pentru vânzare și stabilește calitatea aceleia.

Institutul se poate lua ca expert în cazuri de proces între vânzător și cumpărător.

Toate instituțiunile aceste se pot vizita oricând cu permisiunea direcțiunii lor.

19. *Comitetul central ung. reg. în chestii de experimentări agricole în Budapesta*, (Palatul ministerului de agricultură), care e chemat să dea directivă colucrării cu plan a stațiunilor susnumite; rezultatul lucrărilor acestor stațiuni se scoate în broșuri sub titlul „Kísérletügyi Közlemények“ (Comunicări în chestii de experimentare).

Prețul de abonament al acestor broșuri este de K 6.- la an și este a se trimite la „Pallas részvénytársaság könyvkiadóhivatala“, Budapesta, (V. Str. Kálmán 2)

20. *Comitetele ung. reg. ce dau povețe în chestii agricole. la Academia agricolă în Magyaróvár, în Dobrițin, Cașovia, Keszthely și Cluj* dau păreri de specialitate referitor la organizarea economiilor, la planuri de întreprinderi, la prețuri, la contracte pentru arândări, la contabilitate etc. Opiniunea se dă gratuit, dar în caz că expertul este chemat la fața locului, persoana interesată are să i plătească cheltuelile de drum.

(Se va continua)

Băncile slovăcești.

Tovarășii noștri Slovaci au început a se organiza pe terenul economic-financiar, ca și noi Românii, de pe la sfârșitul anilor 60 și începutul anilor 70.

Începutul l-au făcut cu înființarea de societăți de *temperanță*, pentru combaterea alcoolismului, de care eră cuprins o mare parte a poporului slovac și care amenință a-l duce la sapă de lemn.

Mai târziu au început a se înființa și „casse de păstrare” și așa numite „casse de ajutorare” sau mai bine zis „case de amanet”.

Prima cassă de păstrare pe acții a fondat-o la 1868 Paulinyi-Toth în Turóczzsentmárton sub firma: „*Turciansko sv. martinšká úcastinárska sporiteľna*”, care există și azi, având capital soc. de K 171.600, cu care a realizat în 1907 un beneficiu net de K 66.206. Activele ei totale se urcă la K 6.841.000, rezervele la K 219.485 și Depozitele spre fructificare la K 5.115.260.

Dela 1868 încoace s'au mai fondat în total 26 de societăți pe acții și 5 casse de ajutorare, pe lângă cari mai funcționează încă și vre-o 50 de mici „case de amanet”.

Cea mai puternică dintre băncile slovăcești este banca „*Tátra*” din Turóczzsentmárton (com. Turóc) fondată la 1886 cu capital soc. de K 800.000 și care are 3 filiale. La finele anului 1907 a avut active de K 12.042.386, Rezerve de K 154.607 și Depozite spre fructificare de K 8.328.744. Cultivă mai ales ramul Escontului (K 3.657.393) și Imprumuturile ipotecare (K 2.294.593). În opoziție cu cea mai veche bancă slovăcească, la care cum am arătat mai sus în 1907 rentabilitatea capitalului soc. a fost de 38,58%, banca „*Tátra*” a realizat în 1907 abia un profit de K 42.677 va să zică 5,33% ale capitalului soc. de K 800.000.

Capitalul soc. al celorlalte 25 bănci slovăcești variază între K 10.000 — K 100.000, prevalând acestea din urmă.

Pentru scopuri culturale și filantropice băncile slovăcești, precum se vede din distribuirea profiturilor lor, nu prea sacrifică mult și în privința aceasta nici pe departe nu se pot compara cu băncile noastre. „*Tátra bank*” d. ex., a dat din profitul anului 1907 pentru scopuri de binefacere K 854, iar cea mai veche cassă de păstrare cea cu câștig de 38,58%, — K 1000. La celelalte bănci slovăcești cuota de binefacere este și mai minimală. Dividenda variază între 4% („*Tátra*”) și 10%.

Cele mai multe bănci slovăcești sunt în comitatul Pojon, unde s'au fondat singur în anul 1907 — 6; apoi vin comitatele Turóc, Liptó, Trencsén și Nyitra. În unele centre ca Turóczzsentmárton, Nagyszombat și Rózsahegy există chiar câte două bănci slovăcești.

Casse de ajutorare resp. case de amanet mai mari au Slovacia 4, dintre cari una, din Breznóbánya, cu capital soc. de peste K 406.000.

Capitalul social al celor 27 bănci și 5 „case de amanet” se urcă la K 5.322.858 (în 1906, din care revine societăților pe acții suma de K 4.690.738 și „caselor de amanet” K 632.120. Rezervele fac K 1.282.198 iar activele totale se urcă la K 49.531.375; din acestea Escont K 26.809.170, Imprum. ipotecare K 8.139.773, Cont-Curent K 4.635.548 și Obligațiuni K 2.808.764 etc. Depozitele spre fructificare la totalitatea băncilor slovăcești se cifrează cu K 33.467.855, iar profitul net realizat în 1906 cu K 438.308. Rentabilitatea capitalului de K 5.322.858 este deci de 8,23%, de unde ar urmă că în general băncile slovăcești oferă clienților lor credit ieftin.

Băncile slovăcești ca și ale noastre, încă sunt neîntrerupt țanta atacurilor ziarelor soviniște maghiare, atribuindu-li-se și lor tendințe politice naționaliste. Ale noastre, după părerea numitelor ziare, stau în serviciul daco-romanismului, iar băncile slovăcești, ce pot fi alta, decât totatătea cuihuri de propagandă panslavistă și aceasta — argument sdrobitor — „fiindcă în-țrețin întinse legături de afaceri cu marile bănci cehe”!

Apoteoza frigului.

Luni, în 5 Octombrie c., s'a deschis la Paris, sub patronajul oficial al guvernului, congresul internațional al frigului. Multora li-s'a părut un curiosum sui generis, ba li-se pare și acuma. Totuș frigul joacă azi un rol considerabil în existența noastră materială, în viața economică. E vorba de frigul care se poate produce și întrebuință după voință. Făcând abstracție de mania congreselor, încolo judece fiecare faptele, pe cari le amintim după G. Renaudot (în revista „*Nos Lectures*”, Paris 1908, pag. 10).

Cine ar fi crezut vre odată — zice Renaudot — în bunele timpuri trecute, că în secolul XX frigul va fi obiectul unui congres internațional? Și totuș e așa. În zilele aceste Sorbona și-a deschis porțile pentru a primi delegații principalelor state din lume, cari se adunau chiar dela antipozi, pentru a aduce laude frigului și a proclama rolul binefăcător al lui în o grămadă de aplicațiuni științifice, industriale și comerciale.

Mulți oameni, cari ponegrec carnea conservată la rece, o mănâncă fără să știe, cu apetit mare, adusă din America sau din Germania. Străinul cumpără vita dela noi, o trece peste frontieră, o taie, o pune în camere reci și ne-o retrimite sub formă de beefsteak, roastbeef, cotelete etc. Vara, pentru a avea carne sănătoasă, ar trebui să o mâncăm repede, îndată ce iese din abatoriu. O scurtă păstrare în frigorifer depaite de a-i distruge calitățile, i-le ameliorează. Ea devine fragedă, zămoasă, plăcută la gust și mai digestibilă. Totul este de a nu confundă procedurile rele cu cele bune.

Este deosebire între rece și rece. De exemplu, ghiata constituie un mijloc deplorabil de conservare, din cauza umezelei ce o degazează. Nu tot astfel e frigoriferul, care prin evaporarea unui corp foarte volatil — acid sulfuros, clorură de metil, amoniac, acid carbonic lichid — exală vapori reci și seci, înviorând după plac aerul incunjurător, dându-i o temperatură joasă și constantă, un pic de-asupra lui zero. Dosat cu pricepere și produs prin aparate perfecționate, frigul artificial dă rezultate miraculoase. Grație lui, alimentele noastre pot face o călătorie în jurul pământului, înainte de a ne sosi pe masă. Nu mai departe decât în 1906, Anglia a primit dela antipozi o veritabilă avalanșă de cărnuri refrigerate, atingând cifre fantastice de 8.799.892 berbeci și miei și 1.900.000 sfer-turi de bou, în valoare totală de 436.230.325 franci.

Untul de Siberia, cartofii de Australia, persecele din California vin să batjocorească produsele franceze pe piețele europene. După călătorie de 50 zile în vagon și în cutii frigorifice, aceste produse sosesc tot atât de proaspete ca în momentul producerii și al recoltei.

În Franța, frigoriferul e rar. Totuș voințele bune se trezesc, mulțămită îndeosebi stăruințelor devotate ale d-lui de Laverdo. Fiecare își va afla socoteala în-mulțind camerele frigorifice. E trebuință pentru unt, care se poate conserva în curs de un an, scăpându-ne

astfel de produsele sbărcite, cari n'au nimic comun cu untul decât numele. E trebuință pentru lapte, pe care-l putem transporta în vagoane frigorifice la sute de kilometri (ceceace se practică între Danemarca și Germania) și pentru ouă, cari se comportă mult mai bine la rece, decât în apă de var, mijloc de conservare pe cât de vechiu, pe atât de imperfect.

În fine, fructele franceze, delicia gurmuzilor noștri în loc de a putrezi pe pomi, cum se întâmplă des în lipsa transportului potrivit, vor merge, în frigifer, să înveselească pe orașan, iar horticultorul va trage tot beneficiul din vânzarea prolongată la voință. Cireșe, persece, vișine, mere, pere, prune, etc. se conservă perfect, luni de zile, în camerele reci. Merele pot să rămână un an și mai bine, fără să-și piardă aroma.

Încă nu e totul. Frigul prolongește și viața plantelor. Așezate în frigifer, cevaș înaintea desmortei de primăvară, plantele își continuă somnul de iarnă, până când sunt scoase și transportate în o seră caldă, unde ele muguresc în Decembrie sau în Ghenar, tot atât de bine, cum ar fi făcut-o în pământ plin, sub soarele de vară. Chiar și trandafirul fraged, tăiat, poate trăi, în camera rece mai îndelung decum... „trăesc rozele“. Răspândește miros și are față frumoasă vre-o 40 de zile după tăiere.

Astfel Renaudot. Nu mai continuăm despre celelalte aplicații ale frigului artificial, ci rămânem în domeniul economic.

Aparate refrigerente sunt și în părțile noastre, dar nu la noi. Ouăle dela găinile Românului le adună străinul. El le transportă mai departe. Treaba lui cu ce preț, cu ce aparate, în ce țeri. Laptele nu-l prea adună nimeni. Unt se face la zile mari. După poame, umblă sfârnarul străin, dacă se miluește. Dacă nu acolo-s porcii. Măcelarii, crișmarii, se folosesc de ghețare primitive. Și așa mai departe.

Cine cugetă la exportul produselor noastre agricole, când nici la desfăcerea lor internă nu cugetăm serios? Totuș a sosit timpul să apucăm calea cea dreaptă. Pentru a prinde lucrul dela roată nu strică, să avem în vedere toate mijloacele potrivite, ce ni-le oferă știința și experiența popoarelor înaintate. *Gamma.*

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 3 Decembrie 1908.

Situația pieții financiare internaționale continuă a fi multămitoare. În Londra ce e drept numărul s'a mai scumpit ceva, pentru că discountul privat s'a urcat la $2\frac{5}{8}\%$, cu toate acestea rata Băncii engleze a rămas neschimbată, $2\frac{1}{2}\%$. În Paris în urma creșterii aurului discountul privat s'a redus la $2\frac{1}{8}\%$, deși rata Băncii este 3% . Mai nefavorabil se prezintă sumarul Băncii imperiale germane din 30 Noemvrie. Deși împrumuturile au crescut cu o sumă destul de modestă de 49 milioane M., considerând ridicările de 87 milioane M din bonurile în giro și reducerea tezaurului cu 44 milioane M., situația Băncii imperiale este destul de încordată, și discountul privat s'a ridicat în Berlin la $2\frac{5}{8}\%$.

Cererile de numărare la Banca austro-ungară au fost la sfârșitul lunii tr. mult mai mari decât se credea, și decât la aceeași perioadă a anului 1907.

Sumarul Băncii de emisiune este cu 84.3 milioane K mai nefavorabil decât la 23 Noemvrie, și se încheie cu 65.6 milioane K bilete sub dare în circulație, dela 18.6 milioane K bilete libere de dare la 23 tr. În aceeași perioadă din a. tr. sumarul s'a înrătățit numai cu 56.3 milioane K.

Sunt însă speranțe că deja în primele zile ale lunii crt. scăzând cererile de numărare, se va ameliora această situație încordată.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

O filială a „Albinei“ în Lugos. La invitarea mai multor fruntași bănățeni și în conțelegere cu cercurile conducătoare ale „Lugosanei“ direcțiunea institutului „Albina“ în ultima sa ședință plenară, a hotărât înființarea unei filiale în Lugos.

Scopul urmărit de primul nostru așezământ financiar cu înființarea acestei filiale nu este a face o concurență păgubitoare institutelor deja existente în piața Lugosului, ci de a servi din nemijlocită apropiere interesele acestora și ale număratoarei sale cliențele private din Caraș-Severin și comitatele mărginașe. Prin ea se împlinește totodată o veche și de repețite-ori exprimată dorință a bănățenilor, de a avea în mijlocul lor o sucursală a institutului, la a căruia înființare conducătorii lor de pe vremuri au conlucrat cu atâta zel și succes, știut fiind că în primii ani ai existenței sale aproape întreg capitalul social al „Albinei“ era plasat în Banat și până în ziua de azi aproape jumătate din totalitatea acțiunilor le dețin bănățenii.

Noua filială, a căreia firmă este deja înregistrată la tribunalul competent își va începe activitatea în timp apropiat și va cultiva toți ramii de afaceri de bancă.

Conducerea ei este încredințată deocamdată dlui *Dominic Rațiu*, iar la postul de *cassar* a fost numit dl *Eugen Vancu* dela Centrala „Albinei“.

„Asociația regnicolară a institutelor de bani ungaré“ precum am anunțat în numărul nostru ultim, și-a ținut adunarea generală ordinară la 29 Noemvrie a. c. Au participat la ea prin reprezentanții lor aproape 400 de institute, afară de aceasta peste 100 de reprezentanți dela institute încă neapartenitoare Asociației. Ministrii de comerț și finanțe încă au fost reprezentați prin câte un consilier ministerial. Raportul prezentat de prim-secretarul Dr. *Hantos E.*, în care se expune activitatea Asociației în anul expirat s'a luat la cunoștință. Din el rezultă că numărul membrilor acestei asociații s'a înmulțit în 1908 cu 128 la aproape 500.

Adunarea generală s'a ocupat cu chestiunea legii de uzură, cu noile legi asupra reformei dărilor, legea execuțională și homestead, luând poziție contra acesteia din urmă. După adunare și din însărcinarea acesteia s'a prezentat apoi o deputație sub conducerea președintelui *Mándy L.* la ministrul-prezident *Wekerle*, spre a-i expune gravamentele institutelor de bani, a cărora legitimitate însă ministrul-prezident n'a prea voit să o recunoască.

CRONICA.

Boicot. Dela anexarea Bosniei și Herțegovinei încoace mărfurile de proveniență austro-ungară, precum se știe, sunt boicotate pe toată linia în Sârbia și Turcia, unde s'au comis în timpul din urmă chiar și numeroase acte de violență față de comercianții austro-ungari și mărfurile sosite la adresa lor.

O mișcare analogă — scrie „Secolul“ — începe a se porni acum și în România — contra mașinilor și instrumentelor agricole din fabricile din Ungaria, pentru cari România a fost și este principala piață de desfacere. Anume un număr mare de proprietari și arăndași membri ai „Clubului agricol“ din România s'au obligat a nu mai cumpără mașini și instrumente agricole de proveniență ungară și a indemnă, fără mult șgomot și pe alții să facă asemenea. Ansă la aceasta hotărâre au dat numeroasele prigoniri politice la cari suntem expuși noi Românii din Ungaria și mai ales situația precară, ce ni-se creiază prin noua lege electorală în perspectivă.

Cum valoarea mașinilor agricole exportate de Ungaria în România trece anual peste 40 mil. mișcarea poate avea consecuențele cele mai grave pentru fabricile de mașini dela noi — și ar trebui să dea de gândit celor chemați.

*

Comerțul exterior al Ungariei în 1907.

Conform datelor publicate de oficiul statistic central r. u. comerțul extern al Ungariei a crescut în anul 1907 atât la import, cât la export. Importul a fost în 1906 de K 1,555 617 000 și exportul de K 1,508 813,000, pe când în 1907 s'a cifrat importul cu K 1,652,266,000 și exportul cu K 1,618,032,000. Valoarea importului a crescut deci într'un an cu 96.6 mil. și al exportului cu K 109.2 mil.

*

Rezultatul conscripției vitelor. De curând s'a publicat rezultatul conscripției vitelor făcută în primăvara anului 1907. Acesta este mult mai favorabil, decât în 1906; căci pe când în anul 1906 s'au aflat în țara întreagă 5 624,555 capete vite cornute, pe atunci în anul 1907 numărul lor s'a urcat la 5,952,929, creșterea a fost deci de 328,374 capete sau 5.83%. Cai s'au aflat 1,797,664, mai mulți decât în 1906 cu 9248, creșterea a fost deci de 0.51%. Râmători (porci) au fost 4,868,928, mai mulți decât în anul precedent cu 532,007, creșterea 12.26%. Numărul oilor încă a crescut dela 6 891,089 la 7,549,336, deci cu 658,247 sau 9.55%.

*

„Federala de desfacere și aprovizionare a Cooperativelor de producție și consum în București“. Sub firma aceasta: 8 lăptării, 8 obștii pentru arendare de moși, un atelier cooperativ de țesătorie, 2 cooperative pentru strângerea ouelor, un atelier de frângherie și o societate de teracotă și țigle din România, constituite în o societate federală, au deschis în București (Calea Victoriei 262) un magazin chemat a înlesni cooperativelor de producție desfacerea produselor lor, iar celor de consum aprovizionarea cu mărfurile necesare consumațiunii.

Federala este supusă „Casei centrale a băncilor populare și cooperativelor sătești“ și ajutată de dânsa în toate operațiile, ce face.

*

Jubileul împărătesc și băncile austriace. Din incidentul jubileului de 60 ani de domnie al Ma-

jestății Sale Impăratului, numeroase bănci din Austria au urcat salarele funcționarilor lor, fie pentru permanență, fie în forma unei remunerații ocazionale. Inceputul l-au făcut „Banca Austro-Ungară“ și marea bancă vieneză „Erste Oesterreichische Sparcassa“, exemplul cărora a fost și continuă a fi urmat și de alte bănci.

*

Bănci „Albina“ în România. Intre băncile școlare a cărora funcționare a fost încuviințată de curând din partea ministerului instrucției publice al României se află două, cari au adoptat numele primului nostru institut financiar. și anume în comuna *Anghelești*, județul Putna și comuna *Negulești*, jud. Tecuciu. Ne vom trezi azi-mâne, că ele vor fi considerate în presa maghiară ca sucursale ale „Albinei“ noastre.

BIBLIOGRAFIE.

Calendarul portativ al funcționarilor de bancă români pe anul 1909. Anul I. Intocmit de *Vasile Babi*, funcționar la „*Bihoreana*“ în Oradea-mare. Arad. Tipografia diecezană gr.-or. română. Prețul K 2.

Acest calendar menit a înlocui calendarele portative străine, ce au început în unele părți a-și face intrarea între funcționarii noștri de bancă este o lucrare cât se poate de bine reușită, atât prin înțelegerea sa, cât și prin materialul interesant și instructiv ce conține. La partea calendaristică, între calendarul Gregorian și cel Iulian, este intercalată o rubrică în care se află indicată data înființării fiecărui institut de bani al nostru, adică ziua nașterii fiecăreia din ele; tot partea aceasta conține „Terminele ultime pentru administrarea dărilor și competențelor erariale“ și loc pentru însemnări.

După acestea urmează articolele, 9 la număr, ale colaboratorilor „Calendarului portativ“ și anume ale dlor: V. V. Bontescu, C. Călțiu jun., Dr. Cor. Pap, C. Popp, S. Popescu, E. Țișca, G. Todică și A. Vlaicu, despre: „Cărțile funduare și însemnătatea lor“ (Dr. C. Pap); „Conf. dir. de bancă, delegațiunea băncilor și „Solidaritatea“ (C. Popp); „Câteva noțiuni de preîncheierea anuală a conturilor“ (A. Vlaicu); „Calcularea intereselor trans. anticipate“ (C. Călțiu); „Chestiunea fondului de penziune al funcționarilor“ (V. Babi) etc. Interesantă este „Gruparea membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere dela băncile noastre — după ocupațiunea lor“, pe care am reprodus-o ca specimen în numărul trecut al Revistei noastre, după care urmează „Numele funcționarilor dela băncile române“ (în număr de 658) în ordine alfabetică și indicarea institutului.

Calendarul se încheie cu: Tabela competențelor de timbru și alte taxe de timbru, tarifa poștală și o tabelă comparativă a monetelor.

Recomandăm „Calendarul portativ“ în atențiunea institutelor noastre de bani și a cercurilor grupate în jurul lor, ca o lucrare deamă de sprijin. În prima linie însă este de datorința funcționarilor noștri de banca a da sprijinul cuvenit „calendarului lor“ încurajând prin aceasta pe autorul-coleg al lor, și pentru viitor în nizuințele sale spre ce este bun și folositor.

*

Uneltele de mână dela lemnărit de Ioan Apolzun, tipograf. Sibiu 1908. Tipografia Ios. Drotleff. 8° mic, 32 pag. Prețul 40 fil.

Domnul Ioan Apolzan, un inteligent și cetit meseriaș al nostru, pornind din faptul rușinos, dar adevărat, că *numirile bune românești ale diferitelor unelte* aflătoare în uzul meseriașilor noștri sunt foarte puțin cunoscute, ba de cele mai multe ori cu totul necunoscute nu numai de cei cari se folosesc zilnic de ele în ocupațiunea lor, ci și de intelectuali, și-a propus a populariza aceste numiri în mici broșurele ușor accesibile pentru ori-cine.

Inceputul l-a făcut cu broșurica de mai sus, care formează partea I. a lucrării sale și cuprinde: 1. *Rândecele* (Rândeaua, Die Hobel, a gyalu, ghlăul cum se zice de regulă după ungurește.) 2. *Dățile* și 3. *Ferestraele*. La fiecare din acestea sunt indicate pe lângă numirea corectă românească, încă și numirile germane și maghiare și este explicat scopul și părțile constitutive ale uneltelor. În text sunt intercalate 32 de figuri diferite.

Lipsa unei astfel de lucrări este de mult simțită la noi și prin publicarea ei autorul a săvârșit un lucru bun și folositor, pentru care merită toată lauda. Sperăm că nu-i va lipsi nici încurajarea din partea celor chemați, ca astfel lucrarea începută să o poată continua și duce la bun sfârșit.

Din parte-ne recomandăm călduros cetitorilor noștri procurarea opșorului, care va fi cu folos cetit atât de meseriașii cât și de intelectualii noștri.

*

„Anuarul băncilor române pe 1909“.
Anul X. Redactor: Constantin Popp, Sibiu. Tiparul tipografiei arhidiecezane 1908.

Acest „Anuar“ binecunoscut și apreciat în cercurile băncilor noastre a apărut în zilele acestea cu un cuprins mai bogat ca în anii trecuți. Se extinde pe 12 coale tipar, din cari coala primă cu obicinuita parte calendaristică, iar 11 coale ocupă șematismul așezămintelor noastre financiare-comerciale. Coala primă conține pe lângă calendar încă următoarele notițe folositoare: Mărimea normală a bancnotelor; Terminusul ultim pentru rescumpărarea și retragerea din circulație a notelor de stat și a bancnotelor vechi în valuta austriacă; Timbre de documente; Chei pentru calcularea intereselor; Frațiunile comune mai obicinuite transformate în fracțiuni decimale; Tragerile la sorti a losurilor; Competința de timbru a registrelor comerciale (cu exemplu); Scala de timbre (I, II și III); Tarif pentru telegrame; Tarifa poștală și Monetele diferitelor state.

Șematismul însuș conține în 3 părți institutele noastre financiare: societăți pe acții și insoliri și societățile noastre comerciale, în număr de 164, indicându-se la fiecare: firma în toate limbile înregistrate, anul fondării, capitalul soc., prețul acțiunilor, termenul de prescripțiune al cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei, foile oficiale, numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe 1907; în fine distribuirea profitului net și a cotei de binefacere.

Un capitol special este rezervat „Solidarității“ și altor instituii de natură economică-financiară parte deja înființate, parte sub înființare și înregistrare, după cari urmează „Bilanțul general și Contul Profit și Pierdere general pe 1907“.

La finele „Anuarului“ este acelușă o „*Tabelă statistică*“ conținând datele a 147 așezăminte financiare.

Prețul „Anuarului“ este, legat în pânză elegantă K 3 + 20 fl. porto; comanda se primesc la *Administrația „Revistei Economice“* în Sibiu-Nagyszeben.

Firme insolvente:

Kádár Jenő, comerciant în Bichis-Ciaba.
Grünberger Ede, comerciant în Lugos.
Feldner & Klein, comercianți în S ghetul-Marmației.
Farkas László, firmă de fierărie în Oradea-mare.
Stern Lipót, comerciant de postavuri în Oradea-mare.
Fischer Antal, comerciant în Sătmar.
Thomas E. K., comerciant în Timișoara.

S u m a r.

Probleme economice — Instituțiunile agricole de stat ale Ungariei — Băncile slovacești. — Apoteoza frigului — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: O filială a „Albinei“ în Lugos, „Asoc ația regnicolară a institutelor de bani ungare“. — *Cronică*: Boicot, Comerțul exterior al Ungariei în 1907, Rezultatul conseripției vitelor, „Federala de desfacere și aprovizionare a Cooperativelor de producție și consum în București“, Jubileul împărătesc și băncile austriace, Bănci „Albina“ în România. — *Bibliografie*: Calendarul portativ al funcționarilor de bancă români pe anul 1909, Unelte de mână dela lemnărit, „Anuarul băncilor române pe 1909“. — Firme insolvente.

Bursa de București.

Cursul din 2 Decembrie 1908.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	103 ³ / ₄
„ „ „ 274 „ „ 1890, 4%	„	„	95
„ „ „ 180 „ „ 1898, 4%	„	„	90 ⁵ / ₈
„ „ seria A. și B. din 1905, 4%	„	„	90 ¹ / ₂
„ „ convertită din 1905, 4%	„	„	90 30
Obligațiunile Credit. județian și comunal 5%	„	„	100 70
Scrisuri fonciare rurale 5%	„	„	99 90
„ „ „ 4%	„	„	88 ³ / ₈
„ „ „ urb București 5%	„	„	98 ¹ / ₈
„ „ „ „ Iași . . 5%	„	„	94 ³ / ₄

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 2 Decembrie 1908.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde . .	25 70—26 55
„ „ Tisa	„ „ „ „ . .	25 75—26 60
„ „ Pesta	„ „ „ „ . .	25 65—26 30
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „ . .	25 55—26 20
„ „ Bacica,	„ „ „ „ . .	25 75—26 45
Secară	„ „ „ „ . .	21 05—16 65
Orz	„ „ „ „ . .	16 05—16 65
Ovăș	„ „ „ „ . .	17 05—17 75
Porumb	„ „ „ „ . .	14 05—14 25
Rapiță,	„ „ „ „ . .	— — — —
Slănină (clisă)	„ „ „ „ . .	100—110—
Untură de porc B.-Pesta	„ „ „ „ . .	140—141—

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 2 Decembrie 1908.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta virde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ungar. aur, ... scut. de dare	108'75	100—
4	" " Cor. . . . . " " " "	90'60	90'75
3 1/2	" " " " " " " "	80'95	80'50
3—	Impr. cu premii à 100 fl. . . . . " " "	181'25	182—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	158'50	140—
3	Impr. p. regul. Porților de fier . . . . . " " "	75'50	75'25
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	99—	101—
4	" rurale ungare . . . . . " " "	92'10	92'75
4	" " croato-slav. . . . . " " "	94'50	94'50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc de dare	94—	94'50
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	94—	94'50
4-2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	96'70	97—
4-2	" " " " argint April-Oct. " " "	96'70	97—
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	154'25	154'50
4	" " " " 1860 à fl. 100—	217—	217—
—	" " " " 1864 à fl. 100—	—	266'50
4	Renta austr. aur., scut. de dare	114'80	115—
4	" " Cor. " " " " " " "	94—	94'75
3 1/2	" " de invest. " " " " " " "	83'40	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	90—	90'50
5	" " " " Viena	101'50	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	119'10	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	95'50	96—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	94'60	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	98'90	98'90
4	" " " " 50 ani în coroane	100—	100—
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	99'75	100—
4	" " " " " " în cor.	93—	93'25
4 1/2	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie	103'25	104'30
4	" " " " repl. 60 ani	93—	93'25
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	92'75	93'25
4	Obl. com. " " " " " " în cor.	92'75	93—
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	101—
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	91'70	92'80
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	99'50	99'75
4	" " " " " " " " " " " "	93—	93'25
—	Obl. cu premii Banca " ung. hip. à K 100	—	98—
5	" " " " " " " " " " " "	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu, ...	99—	99'25
4	" " " " " " " " " " " "	92'59	92'75
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, ...	98'75	99—
4	" " " " " " " " " " " "	93—	93—
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	268'75	—
—	1880 à fl. 100	—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	256—	—
—	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	238'50	246—
2	" " " " sâmbesc à frs 100—	87'75	87—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	257—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	21'50	22'50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	470—	468—
—	Buda, comuna à fl. 40—	223—	225—
—	Pálffy, à fl. 40—	205—	210—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	54—	55—
—	" " " " ungară, à fl. 5—	27'25	28'25
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	494—	492—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	8'25
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—	12—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11'37	11'43
—	20 franci aur	19'14	19'17
—	20 marce aur	23'51	23'52
—	Sovereigns pr bucată	24'01	—
—	Ruble hârtie per bucată	2'52	2'53
—	100 Marce hârtie	117'33	117'40
—	100 franci hârtie	—	95'75
—	100 lire hârtie	95'40	93'95
—	100 lei hârtie	—	95'40

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

- Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.
 Asigurări pe viață în toate combinațiile.
 Asigurări pentru cazuri de accidente.
 Asigurări contra pagubelor prin grindină.
 Asigurări contra infracției (furt prin spargere de
 casse și locuințe). Nr. 1 (49—52)
 Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avan-
 tagioase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri
 conziderabile de premii pentru membrii oricărei
 reuniuni agricole sau tovărășii economice.

„MINERVA”,

institut de credit și de econ, soc. pe acții în Beclean.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și de
 economii, societate pe acțiuni „Minerva” din
 Beclean (Bethlen) com. Szolnok-Doboka, publică
 concurs pentru ocuparea postului de **contabil**.

Salar anual K 1600 și tantiema statutară.

Concurenții au să dovedească cu acte
 în regulă, că au calificația dela vre-o școală
 comercială, praxa de până acuma în afaceri
 de bancă și că sunt capabili a compune in-
 dependent bilanțul, precum și cunoștința de
 limbi.

Cererile sunt a se trimite la adresa di-
 recțiunii până în 15 Decembrie 1908.

Postul este a se ocupa îndată după
 alegere.

Beclean, la 1 Decembrie 1908.

Nr. 144 (1—1)

Direcțiunea.

Legea Tovărășilor

(Legea comercială ungară artic. XXXVII: 1875,
 cu o întroducere și îndrumări pentru înființarea
 tovărășilor)

de

Vasile C. Osvadă,

directorul însoțirii „Agricola” din Humedoara și redactorul
 foaiei „Tovărășia” din Orăștie.

Se poate comandă la autor sau și prin admini-
 straația „Rev. Economice” cu prețul de 50 fil.